

Gespreksnotitie ten behoeve van het rondetafelgesprek over interlandelijke adoptie naar aanleiding van het advies 'Bezinning op interlandelijke adoptie' van de Raad voor Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming.

Geachte commissieleden,

Toen het advies van de RSJ bekend gemaakt werd, was mijn eerste reactie terughoudend. Niet eens vanwege de inhoud van het advies, maar gewoonweg omdat het over *adoptie* ging. Een heel kwetsbaar onderwerp voor mij als geadopteerde én adoptiemoeder. Juist omdat het mijn persoonlijk raakte, heb ik daarna de kans gegrepen om via verschillende media mijn ervaringen te delen. En juist omdat het spreken over adoptie altijd *ook* een spreken is over biologische familie, adoptiekind en adoptiefamilie, wil ik eigenlijk niet in algemene termen spreken over adoptie. Het gaat over *mensen*, er is niet één verhaal hetzelfde.

Mijn verhaal begint op twee verschillende plaatsen, bij twee verschillende families. De ene familie woont op Java en is in paniek om mijn niet-geplande, ongewenste komst. Ik ben het kind dat de familieverhoudingen zou verstoren, ik moet verstoten worden – uit zelfbehoud van de goede naam van de familie. In een klein dorp in Zuid-Holland woont de andere familie – ouders dolblij met hun eerste zoon uit Indonesië, nu vol verwachting uitzierend naar het moment waarop zij voor de tweede keer ouders mogen worden. Uiteindelijk is het gezin in dat kleine dorp compleet met nog een jongetje uit Indonesië en een meisje uit Sri Lanka.

Van jongs af aan weten wij dat we geadopteerd zijn. Dat valt vanwege het verschil in huidskleur ook niet te ontkennen. Altijd is er ruimte om te praten over adoptie, over onze biologische familie en de vraag of wij naar hen op zoek willen gaan. Als kinderen gaan wij daar wat verschillend mee om of beter gezegd: de meeste van ons houden zich er gewoonweg niet mee bezig.

Als ik nu terugkijk en mijzelf de vraag stel of de adoptie in mijn belang was, dan kan ik daar volmondig *ja* op zeggen. Ja natuurlijk wilden mijn (adoptie-)ouders graag kinderen. Gelukkig wel: een beter uitgangspunt voor adoptie is er wat mij betreft niet. Natuurlijk hebben mijn ouders er verdriet over gehad dat zij niet op de natuurlijke manier een gezin konden stichten. Mijn broers, zusje en ik zijn in die zin een B-keuze, maar daarom niet minder gewenst. Integendeel.

Was ik beter op mijn plek geweest op Java? Ik probeer mij daar wel eens een voorstelling van te maken. Stel dat het op Java zo was georganiseerd als het advies van de RSJ graag wil. Dan was ik na mijn geboorte naar een instelling gebracht in afwachting van een plekje in een Javaans adoptie- of pleeggezin of misschien toch een kindertehuis. Hoe ik ook opgevangen zou worden – opvang in het land van mijn geboorte zou *niet* dat allereerste trauma kunnen uitwissen: namelijk dat afgestaan zijn. En ondanks het feit dat ik dan nog steeds op mijn geboortegrond zou zijn, denk ik dat ik ook daar die lastige periode van je identiteit vinden zou moeten doorworstelen. De moeilijke perioden die ik in mijn leven heb gekend zijn dan ook niet zozeer het gevolg van de adoptie, maar hebben alles te maken met het *afgegaan* zijn.

In het voorjaar van 2013 komen de twee verhalen samen. Ik ga in mijn eentje op zoek naar mijn biologische familie en vind hen. Mijn adoptiefamilie steunt mij van harte – zij zijn de eerste die ik vanaf Java bel op het moment dat ik mijn familie gevonden heb. Ik voel niet de last van een dubbele loyaliteit, ik voel mij alleen maar rijk gezegend met zoveel familie.

Doordat ik positief ben over mijn eigen adoptie, is bij mij het verlangen ontstaan om zelf *ook* een kindje te adopteren. Anders dan mijn ouders hebben mijn man en ik een serie verplichte voorbereidingsbijeenkomsten bezocht. Maar ondanks die voorbereiding weet ik eigenlijk niet goed wat ons te wachten staat wanneer wij wachten op een kindje uit Nigeria. En dat komt doordat adoptie altijd een *persoonlijk* verhaal is. Mijn verhaal is niet gelijk aan dat van andere

geadopteerden, maar het verhaal van onze adoptie dochter is ook niet gelijk aan mijn verhaal. Dat betekent dat – hoewel onze dochter en ik die gemeenschappelijke ervaring van het afgestaan zijn delen – wij heel anders omgaan met onze adoptie.

Sinds juli 2008 ben ik (adoptie-)moeder en ik merk hoe moeilijk het is om je kind een constant gevoel van geborgenheid en veiligheid te geven. Sterker nog: daar schiet ik iedere dag weer in tekort naar onze dochter toe. Voor haar is dat verlangen naar geborgenheid en veiligheid zo fundamenteel – dat herken ik niet bij haar vier broers die wel mijn biologische kinderen zijn. Had ik haar daarom dan maar beter *niet* moeten adopteren? Was zij daarom beter af geweest in het kindertehuis met alle wisselende verzorgsters waar geen tijd was om alle kinderen persoonlijke aandacht te geven?

Het is altijd mijn overtuiging geweest dat liefde het allerbelangrijkste is voor een kind. Onvoorwaardelijke liefde. En een gezin is volgens mij *de* plek waar een kind die liefde zou moeten kunnen ontvangen. En dat laatste zeg ik heel voorzichtig, omdat ik weet hoe moeilijk het is voor een geadopteerde om die liefde te begrijpen en te geloven. En ik weet ook hoe moeilijk het is voor een adoptieouder om die liefde te geven op een manier die door het kind begrepen wordt.

Dit is *mijn* verhaal, dit zijn mijn ervaringen als geadopteerde en als adoptie moeder. Vanuit die praktijk wil ik tenslotte nog de volgende opmerkingen plaatsen:

- het is mijn overtuiging dat een kind beter in een *liefdevol adoptiegezin* kan opgroeien dan in een instelling of in een pleeggezin, omdat alleen een adoptiegezin – meer dan welke andere leefvorm – ook juridisch veiligheid en geborgenheid kan bieden
- de overgang naar een andere familie, een ander land, een andere cultuur hoeft niet persé een verlies te zijn wanneer de adoptiefamilie de biologische familie, het land en de cultuur van herkomst erkent als *het wezen van het adoptiekind*
- het is een loffelijk streven om te werken aan het opzetten en/of verbeteren van jeugdbescherming in de landen van herkomst, maar het vraagt een lange adem om hele culturen om te vormen. Immers, er zijn nog genoeg culturen waarin bijvoorbeeld buitenechtelijke of gehandicapte kinderen níet geaccepteerd worden of minderwaardig worden behandeld: waar kunnen de kwetsbare kinderen *in de tussentijd* terecht?
- het aantal adopties is de afgelopen jaren significant gedaald en het zijn voornamelijk de extra kwetsbare kinderen (de zogenaamde *special needs*) die voor adoptie in aanmerking komen: laat er voor deze kinderen *de mogelijkheid* zijn om in een gezin, in een samenleving op te groeien waar voor hen – op alle vlak – veel meer mogelijkheden zijn om mee te doen in de maatschappij, zeker zolang er in het land van herkomst minder voorzieningen zijn en de kans op acceptatie minder groot is
- er is een soort wildgroei aan adoptieorganisatie ontstaan – om het belang van extra kwetsbare kinderen beter te kunnen waarborgen zou een *overheidsinstantie* moeten bemiddelen in adoptie

Zoals ik in verschillende media heb gezegd: ik begrijp het advies van de RSJ, maar het volledig afschaffen van interlandelijke adoptie vind ik een te rigoureuze stap voor de extra kwetsbare kinderen.

Met vriendelijke groeten,

Mirjam Kollenstaart-Muis